

Menningarstyrkir 2007-2014

Samantekt - Tölfræði

Skagaströnd, september 2015
Ingibergur Guðmundsson

Efnisyfirlit

Inngangur	3
Fjárframlög.....	4
Verkefnastyrkir.....	5
Stofn- og rekstrarstyrkir	8
Flokkun menningarinnar	9
Styrkir sem féllu niður eða voru skertir	11
Endurúthlutun.....	11
Lokaorð	12

Inngangur

Þann 1. maí 2007 var undirritaður 3ja ára samningur milli Samtaka sveitarfélaga á Norðurlandi vestra (SSNV) og ríkisvaldsins um menningarmál og menningartengda ferðaþjónustu. Samkvæmt samningnum lögðu samningsaðilar fram ákveðið fjármagn á ári hverju til að efla og styrkja menningarstarfsemi á Norðurlandi vestra. Síðan þá hefur menningarsamningur milli þessara aðila verið endurnýjaður nokkrum sinnum og var í gildi til ársloka 2014.

Forsenda þessa samnings var m.a. stofnun *Menningarráðs Norðurlands vestra* og gerð þriggja samþykktanna fyrir svæðið; 1) *Stefna sveitarfélaga á Norðurlandi vestra um sameiginlegt starf að menningarmálum*, 2) *Samstarfssamningur sveitarfélaga á Norðurlandi vestra um menningarmál* og 3) *Samþykktir Menningarráðs Norðurlands vestra*.

Þann 1. september 2007 var undirritaður ráðinn menningarfulltrúi fyrir Norðurland vestra og sinnti þessum málaflokki öll árin.

Árin 2007-2014 úthlutaði Menningarráð Norðurlands vestra svokölluðum Verkefnastyrkjum til menningarverkefna og menningartengdrar ferðaþjónustu en auk þess var árin 2012-2014 úthlutað Stofn- og rekstrarstyrkjum til safna og setra sem ekki höfðu aðgang að Safnasjóði.

Í árslok 2014 rann út síðasti menningarsamningurinn milli ríkisins og SSNV. Í stað hans kom nýtt fyrirkomulag þar sem fjármunir Sónaráætlunar, Vaxtarsamnings og Menningarsamnings voru settir undir einn hatt í hverjum landshluta.

Í ljósi þessa hefur undirritaður tekið saman nokkra tölfræði um menningarstyrki árin 2007-2014 og fylgir hún hér með.

Fjárframlög

Framlög ríkis og sveitarfélaga á Norðurlandi vestra, árin 2007-2014 til menningarsamninga, voru sem hér segir:

	Ríki		Sveitarfélög
	Verkefnastyrkir	Stofn- og rekstrarstyrkir	Verkefnastyrkir
2007	30.000.000		
2008	32.000.000		6.726.000
2009	32.000.000		10.063.000
2010	26.000.000		10.000.000
2011	23.100.000		9.200.000
2012	22.762.000	10.300.000	9.100.000
2013	22.170.000	10.300.000	8.900.000
2014	18.547.000	12.046.000	7.500.000
	206.579.000	32.646.000	61.489.000

Alls eru þetta 303.714.000 kr. Eins og sjá má á tölunum þá hafa framlög ríkisins lækkað á hverju ári frá árinu 2009. Framlag sveitarfélaganna var ekkert árið 2007 en hækkaði svo fljótt. Síðustu árin var framlag sveitarfélaganna skv. samningnum um 40% af framlagi ríkisins til verkefnastyrkja og dróst því saman til samræmis við ríkisframlagið.

Af þessum fjármunum hafa tæpar 74 milljónir farið í rekstrarkostnað; laun, akstur, skrifstofukostnað, auglýsingar o.fl. Eftir standa því um 230 milljónir sem úthlutað hefur verið í styrki.

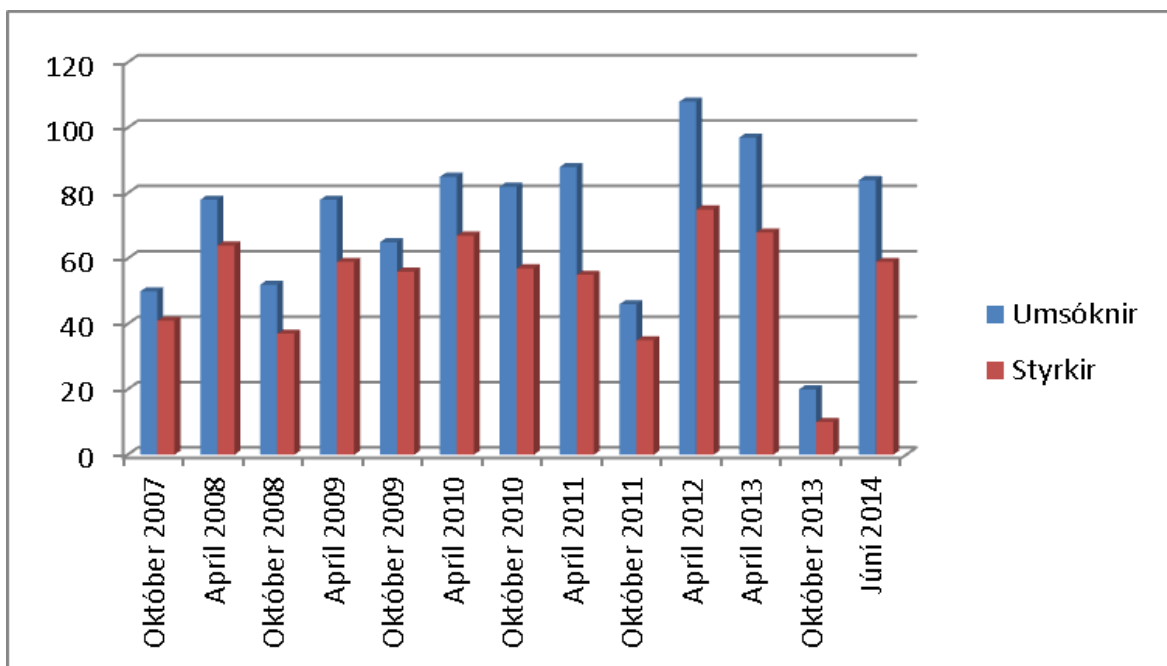

Verkefnastyrkir

Umsóknir og úthlutanir

Á þessu átta árum hefur verkefnastyrkjum verið úthlutað 13 sinnum. Árið 2007 var ein úthlutun en strax árið eftir var þeim fjölgað í tvær. Þegar styrkir fóru að dragast saman var tekin ákvörðun um að hafa aðeins eina úthlutun árlega og gekk það eftir, utan ársins 2013 þegar minni aukaúthlutun var að hausti.

Hér að neðan má sjá fjölda umsókna og fjölda styrkja hverju sinni.

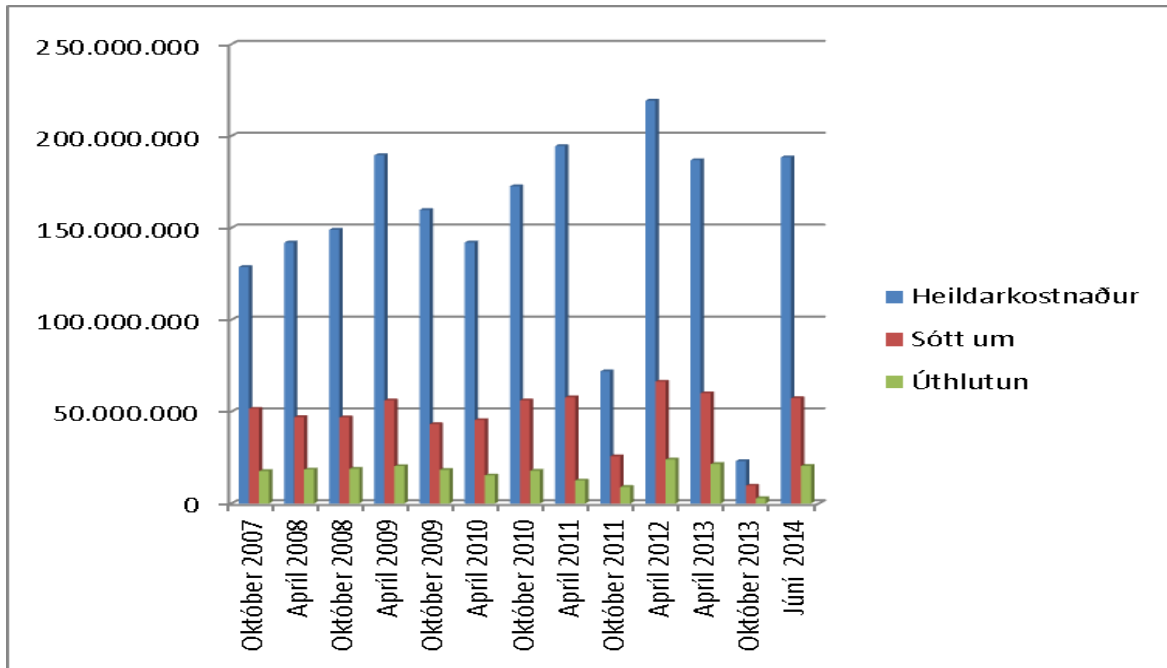
Bláa súlan er fjöldi umsókna hverju sinni en sú rauða fjöldi þeirra sem fengu styrk.

Alls hafa á þessum átta árum borist 933 umsóknir eða 72 umsóknir að meðaltali hverju sinni. Hámarki náðu umsóknirnar í apríl 2012 en þá voru þær alls 108. Af þessum 933 umsóknum fengu 683 umsóknir styrk eða rétt um 73%.

Mikill framkvæmdahugur

Sé litið á þær upphæðir sem voru í spiliinu þá var framkvæmdahugur umsækjenda mikill.

Bláu súlurnar eru áætlaður heildarkostnaður við verkefnin sem sótt var um, rauðu súlurnar sýna heildaupphæð umsókna og þær grænu sýna samanlagða upphæð úthlutaðra styrkja.

Verkefnastyrkir samantekt

Í heild líta tölurnar svona út:

	Umsóknir			Styrkir	
	Fjöldi	Heildarkostnaður	Sótt um	Fjöldi	Úthlutun
Október 2007	50	128.653.828	51.570.402	41	17.650.000
Apríl 2008	78	141.995.205	46.986.500	64	18.500.000
Október 2008	52	149.005.417	46.865.600	37	18.850.000
Apríl 2009	78	189.524.317	56.073.500	59	20.350.000
Október 2009	65	159.716.605	43.133.500	56	18.300.000
Apríl 2010	85	142.017.997	45.418.950	67	15.250.000
Október 2010	82	172.676.065	56.113.044	57	17.750.000
Apríl 2011	88	194.556.073	57.806.734	55	12.500.000
Október 2011	46	71.880.730	25.656.090	35	9.000.000
Apríl 2012	108	219.258.980	66.309.282	75	23.900.000
Apríl 2013	97	186.870.567	60.023.939	68	21.450.000
Október 2013	20	23.017.194	9.715.675	10	2.900.000
Júní 2014	84	188.401.390	57.339.692	59	20.450.000
	933	1.967.574.368	623.012.908	683	216.850.000

Í þessum 933 umsóknum var því ætlunin að framkvæma samtals fyrir tæpa 2 milljarða eða að meðaltali fyrir rúmar tvær milljónir í hverri umsókn. Sótt var alls um tæpan þriðjung af þeirri upphæð eða rúmar 600 milljónir og heildarupphæð úthlutaðra styrkja var svo um þriðjungur af þeirri upphæð eða rúmar 200 milljónir króna.

Stofn- og rekstrarstyrkir

Aðdragandi

Um langt árabíll hafði fjárlaganefnd Alþingis úthlutað fjárframlögum til ýmissa menningarverkefna um allt land, m.a. til stofnunar og reksturs fjölmargra safna og setra á landsbyggðinni en einnig til margvíslegra annarra þátta. Þetta fyrirkomulag hafði hlotið töluverða gagnrýni og þótti handa-hófskennt, auk þess sem eftirlit með þessum styrkjum var ábótavant.

Á árinu 2011 var því tekin sú ákvörðun að stokka þetta kerfi upp, hluti fjármunanna var settur í svokallaða Stofn- og rekstrarstyrki og menningarráðum landshlutanna ætlað að úthluta þessum peningum. Styrkirnir skyldu fara til þeirra safna og setra sem ekki hefðu aðgang að Safnasjóði ríkisins.

Umsóknir og úthlutanir

	Umsóknir		Sótt um	Styrkir	
	Fjöldi	Heildarkostnaður		Fjöldi	Úthlutun
Apríl 2012	17	113.297.356	31.282.482	8	10.300.000
Apríl 2013	11	89.613.498	25.549.500	9	10.300.000
Júní 2014	9	102.335.458	23.510.000	8	12.000.000
	37	305.246.312	80.341.982	25	32.600.000

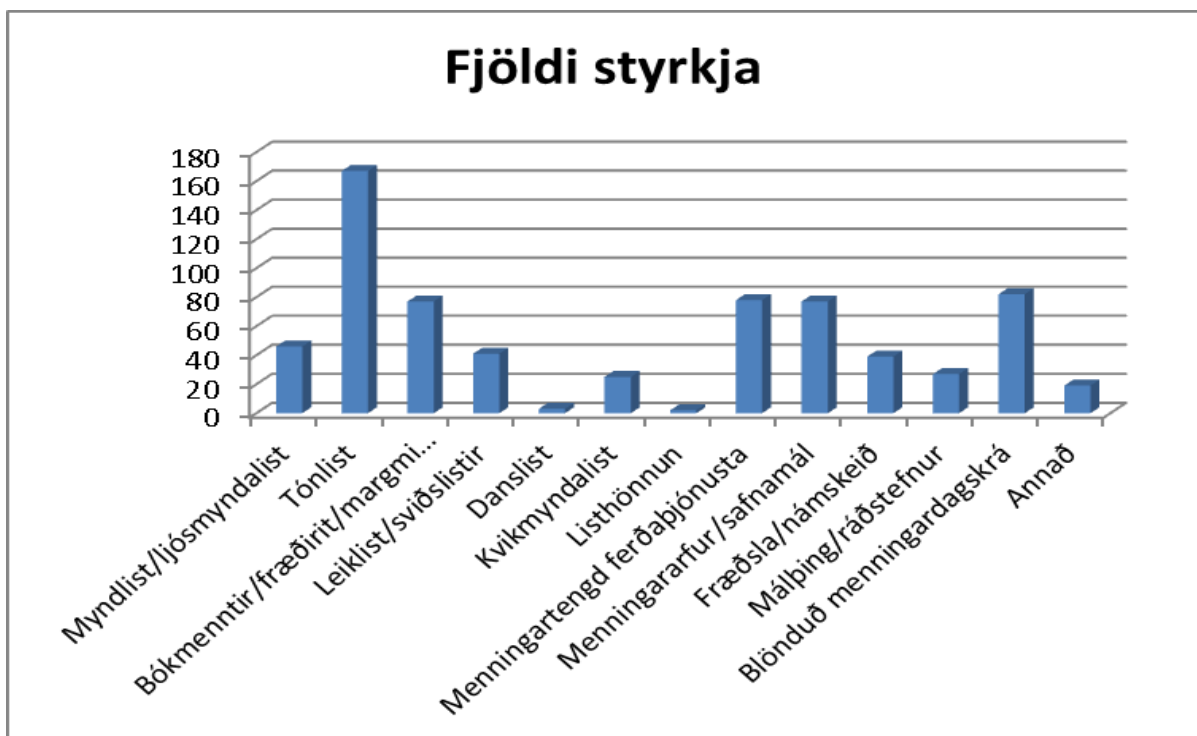
Enn má sjá mikinn framkvæmdahug þeirra sem sækja um eða rúmar átta milljónir í hvert verkefni. Sótt er um rúman fjórðung þeirrar upphæðar að meðaltali í hvert verkefni eða rúmar tvær milljónir og meðal styrkupphefð er rúmar 1100 þúsund kr.

Flokkun menningarinnar

Menningunni skipt í 13 flokka

Þessum 683 umsóknum sem hafa fengið styrk hefur verið skipt í 13 flokka, eftir eðli umsóknanna. Tekið skal þó fram að þessi skipting er ekki einhlít og stundum hefur verið erfitt að ákveða í hvaða flokk einstaka umsóknir eiga að fara. Niðurstaðan er þó ansi afgerandi:

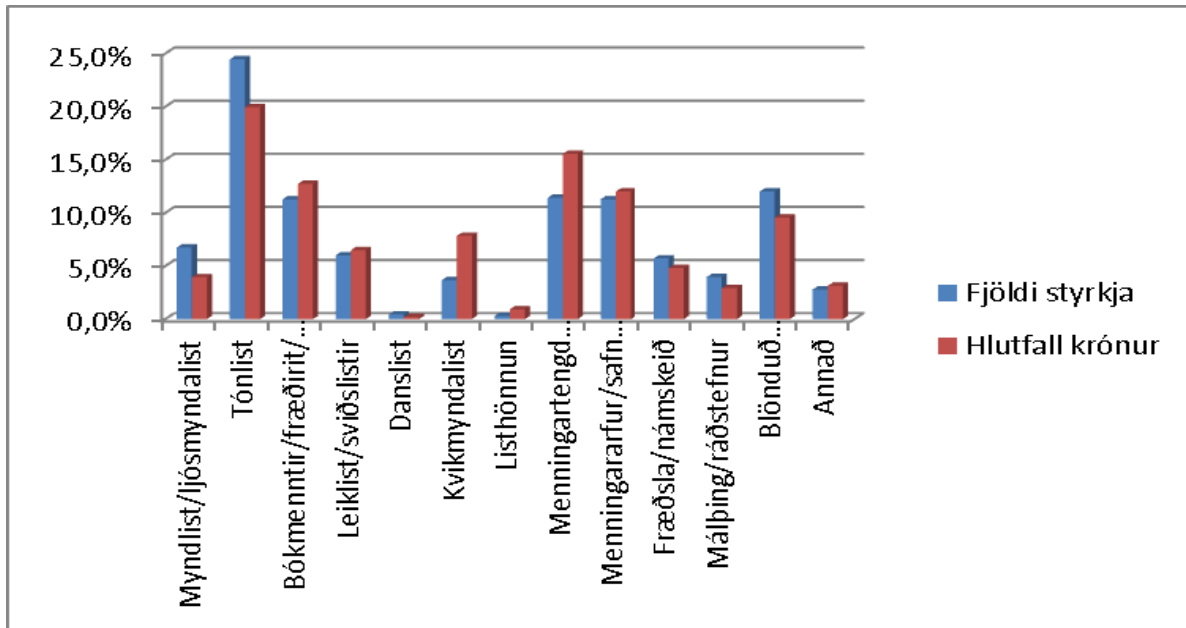

Hér má sjá að langflestir styrkirnir, eða 167, hafa farið í tónlistarverkefni, fjórir flokkar eru nálægt 80 styrkjum en langfæstir styrkirnir fara í tvo flokka, 2 í lifthönnun og 3 í danslist.

Hlutfall milli styrkja og fjármagns

En fjöldi styrkja segir e.t.v. ekki allt. Séu tölurnar skoðaðar í prósentum þá sést að fjöldi tónlistarverkefna af heildarfjölda styrkja er tæp 25%. Hins vegar hafa þessir styrkir aðeins tekið til sín um 20% fjármagnsins. Í eftirfarandi töflu má sjá prósentuhlutfall milli fjölda styrkja í hverjum flokki og hlutfallslegs fjármagns sem þeir hafa fengið.

Samantekt

Í heild lítur niðurstaðan svona út:

	Fjöldi styrkja	Prósent	Samtals krónur	Prósent	Meðaltal
Myndlist/ljósmyndalist	46	6,7%	8.550.000	3,9%	185.870
Tónlist	167	24,5%	43.250.000	19,9%	258.982
Bókmenntir/fræðirit/margmiðlun	77	11,3%	27.600.000	12,7%	358.442
Leiklist/sviðslistir	41	6,0%	14.050.000	6,5%	342.683
Danslist	3	0,4%	400.000	0,2%	133.333
Kvikmyndalist	25	3,7%	17.000.000	7,8%	680.000
Listhönnun	2	0,3%	2.000.000	0,9%	1.000.000
Menningartengd ferðapjónusta	78	11,4%	33.700.000	15,5%	432.051
Menningararfur/safnamál	77	11,3%	26.050.000	12,0%	338.312
Fræðsla/námskeið	39	5,7%	10.400.000	4,8%	266.667
Málþing/ráðstefnur	27	4,0%	6.300.000	2,9%	233.333
Blönduð menningardagskrá	82	12,0%	20.750.000	9,6%	253.049
Annað	19	2,8%	6.800.000	3,1%	357.895
Samtals	683	100%	216.850.000	100%	317.496

Styrkir sem féllu niður eða voru skertir

Ekki gengur allt samkvæmt áætlun

Ekki hafa öll verkefni sem hafa fengið styrki gengið eftir eins og fyrirhugað var. Sumir styrkhafa hafa afþakkað styrki, einstaka styrkir hafa verið felldir niður og svo hafa nokkrir styrkir verið lækkaðir. Ástæður þessa eru margvíslegar og verða ekki taldar upp hér.

Þegar þetta er ritað, 20. september 2015, þá hafa 57 styrkir (7,3%) verið felldir niður eða afþakkaðir, auk þess hafa 18 styrkir verið lækkaðir þar sem framkvæmdir voru minni en áætlað hafði verið. Alls er hér um að ræða styrki að upphæð 20 milljónir af þessum 250 milljónum sem úthlutað hefur verið. Þá er enn ólokið 16 styrkjum, alls að upphæð 4 millj. kr. Þeim styrkhöfum hefur verið gefinn frestur til loka september að gera upp sín mál.

Áætluð niðurstaða

Miðað við stöðu mála þegar þetta er ritað þá má því gera ráð fyrir að þegar öllu þessu er lokið muni tæplega 70 styrkir hafa verið felldir niður, afþakkaðir eða lækkaðir, alls að upphæð um 22 milljónir króna. Í heild má því gera ráð fyrir að þetta verði um 10% styrkja og fjármagns.

Endurúthlutun

Fjármagnið hverfur ekki

Tekið skal fram að því fjármagni sem fallið hefur niður hefur jafnóðum verið úthlutað aftur. Því má segja að að hluta til hafi sama fjármagninu verið úthlutað tvisvar. Af þeim sökum eru heildartölur úthlutunar (217 millj.) nokkru hærri en ætla mætti miðað við heildarfjármagn (304 millj.) að frádregnum rekstrarkostnaði (74 millj.) og framlögum til stofn- og rekstrarstyrkja (32 millj.) = um 200 millj. króna.

Hvað varðar þá fjármuni sem voru í sjóði um áramótin 2014-2015, 4,7 millj. kr., þá gengu þeir inn í nýjan sjóð, Uppbyggingarsjóð sóknaráætlunar Norðurlands vestra og var þeim fjármunum úthlutað á þessu ári til menningarverkefna.

Lokaorð

En „Höfum við gengið til góðs, götuna...?“ kvað skáldsnillingurinn Jónas Hallgrímsson (1807-1845). Tvö hundruð og þrjátíu milljónir króna í menningarstyrki eru töluverðir fjármunir í landshluta þar sem búa rúmlega 7 þúsund manns. Hafa þeir fjármunir nýst vel til menningarlífsins á svæðinu?

Hér verður hins vegar ekki lagt mat á framkvæmd og afrakstur þessara menningarsamninga árin 2007-2014 heldur vísað í tvær úttektir opinberra aðila á framkvæmd samninganna og ársskýrslur Menningarráðs Norðurlands vestra fyrir þessi ár. Úttektir og ársskýrslur er að finna á heimasíðu SSNV undir liðnum Menningarráð. Í úttektunum og ársskýrslunum eru færð rök fyrir því að vel hafi tekist til að flestu leyti, þó auðvitað megí alltaf gera betur.

Höfundur þessarar samantektar hefur á undanförnum árum haft þá ómældu ánægju sækja ótal viðburði á menningarsviðinu á öllu Norðurlandi vestra sem fengið hafa styrk frá menningarráði. Með því finna styrkhafar að áhugi sé fyrir verkefnum þeirra en einnig er þetta ákveðið aðhald og eftirlit með framkvæmd verkefnanna. Þá hefur samstarf við styrkhafa gengið vel og reynt hefur verið að leysa úr þeim vandkvæðum sem upp hafa komið við framkvæmd verkefna.

Að lokum vil ég þakka öllum þeim sem starfað hafa í Menningarráði Norðurlands vestra undanfarin átta ár, þeim starfsmönnum ráðuneyta MMR og ANR sem komið hafa að framkvæmd samninganna og síðast en ekki síst styrkhöfum og þeirra fólki sem hafa lagt á sig ómælda vinnu við að halda uppi blómlegu og gefandi menningarlífi á Norðurlandi vestra. Hafið kæra þökk fyrir.

Skagatrönd, 20. september 2015.

Ingibergur Guðmundsson,
menningarfulltrúi Norðurlands vestra